

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Skierniewicach wyrokiem z dnia 25 października 2019 roku w sprawie z powództwa B. D. przeciwko W. D. oddalił powództwo o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym.

Apelację od wskazanego wyroku wywiodła powódka, zaskarżając go w całości. Zaskarżonemu orzeczeniu apelująca zarzuciła błędne przyjęcie, iż pomiędzy stronami na dzień zamknięcia rozprawy 25.10.2019 r. nie istniała wspólność ustawowa, gdyż z dniem 18 lipca 2019 r. uprawomocnił się wyrok rozwiązujący przez rozwód ich związek małżeński (fakt protokół elektroniczny z dnia 25.10.2019 r. zapis 00:13:20), w sytuacji gdy apelacja co do winy powinna być traktowana jako apelacja co do całości wyroku rozwodowego (tzw. integralność wyroku rozwodowego), w konsekwencji powyższego nastąpiło naruszenie przez Sąd art. 10 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece poprzez oddalenie prawidłowo sformułowanego żądania procesowego o uzgodnienie treści księgi wieczystej nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Skierniewicach z rzeczywistym stanem prawnym poprzez wykreślenie w dziale II księgi wieczystej W. D. i wpisanie jako współwłaścicieli na prawach wspólności majątkowej W. D. i B. D..

W konsekwencji podniesionego zarzutu skarżąca wniosła o zmianę w całości zaskarżonego wyroku poprzez uzgodnienie treści księgi wieczystej nr (...) prowadzonej przez Sąd Rejonowy w Skierniewicach z rzeczywistym stanem prawnym, tj. wykreślenie w dziale II księgi wieczystej W. D. i wpisanie jako współwłaścicieli na prawach wspólności majątkowej W. D. i B. D., a także zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki kosztów procesu w tym kosztów zastępstwa procesowego za obie instancje.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja, choć zasadna, nie mogła skutkować zmianą zaskarżonego orzeczenia.

Żądanie z art. 10 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece (j.t. Dz. U. z 2019 r. poz. 2204, z późn. zm.) polega na doprowadzeniu treści księgi wieczystej do jej rzeczywistego, a więc aktualnego stanu prawnego, a nie do stanu prawnego, który wprawdzie istniał w przeszłości, lecz w chwili żądania uzgodnienia nie odpowiadał już rzeczywistości (por. wyroki Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2005 r., I CK 701/04, B. z 2005 r. Nr 9, poz. 13 i z dnia 21 lutego 2013 r., I CSK 586/12, nie publ.). Dlatego w sprawie o usunięcie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym uwzględnia się stan faktyczny i prawny na datę rozstrzygnięcia o żądaniu pozwu, którą jest data zamknięcia rozprawy odwoławczej (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 9 października 2013 r., V CSK 450/12, nie publ.).

Rację ma skarżąca, iż w chwili orzekania przez Sąd Rejonowy, nie ustalała wspólność majątkowa małżeńska, bowiem wyrok sądu w sprawie o rozwód nie był prawomocny. Zasada integralności wyroku orzekającego rozwód wiąże się ściśle, a raczej jest koniecznym następstwem przesłanek rozwodowych w ujęciu polskiego prawa. Z unormowania tych przesłanek wynika mianowicie, że dopuszczalność rozwodu nie zależy wyłącznie od samego faktu powstania trwałego i zupełnego rozkładu pożycia małżeńskiego stron, lecz także od przyczyn tego rozkładu, a najczęściej od tego, czy i który z małżonków ponosi winę za ten stan rzeczy, a także - co ze względu na dążenie do ochrony interesu społecznego zasługuje na szczególne podkreślenie - od wpływu, jaki orzeczenie rozwodowe może wywrzeć na sytuację wspólnych dzieci rozwodzących się małżonków. Takie unormowanie wskazuje, że bez wyjaśnienia wszystkich tych okoliczności nie jest możliwa ocena, czy rozwód jest dopuszczalny. Taki związek orzeczenia o rozwodzie z orzeczeniem o winie jest oczywisty, skoro w myśl art. 56 § 2 k.r.o. rozwód nie jest z reguły dopuszczalny, jeżeli żąda go małżonek wyłącznie winny rozkładu pożycia. W większości więc wypadków dopuszczalność rozwiązania małżeństwa przez

rozwód zależy od wyjaśnienia, czy i który z małżonków ponosi winę. Uznać zatem należy, że rozstrzygnięcie sądu I instancji o winie stron, o władzy rodzicielskiej nad ich wspólnymi dziećmi albo o obowiązku ponoszenia przez każdego z małżonków kosztów utrzymania i wychowania ich dzieci stanowią integralną, nierozzerwalną całość. Muszą się więc znaleźć w wyroku orzekającym rozwód. To z kolei prowadzi do jedynego możliwego do przyjęcia wniosku, że przepisy te wyłączają możliwość uprawomocnienia się samego orzeczenia o rozwodzie bez uprawomocnienia się wszystkich koniecznych składników wyroku rozwodowego (tak uchwała Sądu Najwyższego z dnia 12 października 1970 r., III CZP 6/70, publ. OSNC 1971/7-8/117).

Przekładając powyższe na grunt przedmiotowej sprawy należy wskazać, że skoro W. D. zaskarżył co do winy wydany w dniu 27 czerwca 2019 roku wyrok rozwiązujący jego małżeństwo z B. D. przez rozwód, rozstrzygnięcie w kwestii orzeczenia rozwodu nie mogło się uprawomocnić przed rozpoznaniem apelacji od wyroku.

Niemniej, choć zarzut apelacji jest trafny, nie może wywołać wpływu w postaci zmiany zaskarżonego orzeczenia.

Jak bowiem wyżej wskazano, powołując się na wyrok Sądu Najwyższego, w sprawie o usunięcie niezgodności między stanem prawnym nieruchomości ujawnionym w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym uwzględnia się stan faktyczny i prawny na datę rozstrzygnięcia o żądaniu pozwu, którą jest data zamknięcia rozprawy odwoławczej. Niniejsza sprawa w postępowaniu odwoławczym została rozpoznana w dniu 28 kwietnia 2021 r., natomiast sprawa o rozwód została zakończona w dniu 4 lutego 2021 r. wydaniem wyroku oddalającego apelację W. D. i skutkowałą uprawomocnieniem się orzeczenia o rozwodzie, a w konsekwencji ustaniem wspólności majątkowej pomiędzy stronami.

Z chwilą uprawomocnienia się wyroku rozwiązującego małżeństwo stron, własność na zasadzie wspólności łącznej ulega przekształceniu we współwłasność w częściach ułamkowych (art. 46 k.r.o. w zw. z art. 1035 k.c.). Prawomocny wyrok orzekający rozwód może być podstawą wpisu w księdze wieczystej współwłasności w częściach ułamkowych na rzecz byłych małżonków (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 21 czerwca 2001 r., III CZP 16/01, OSNC 2002, Nr 1, poz. 4).

W sprawie o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym, sąd jest związany żądaniem pozwu (zob. uchwała składu 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 18 maja 2010 r., III CZP 134/09, OSNC 2010, nr 10, poz. 131). Skoro zatem powódka żądała wpisania w dziale II księgi wieczystej jej i pozwanego jako współwłaścicieli na prawach wspólności majątkowej i żądania tego nie zmodyfikowała aż do zakończenia postępowania, powództwo podlegało oddaleniu, gdyż stan rzeczywisty podany przez powódkę, tj. wspólność majątkowa, już nie istniał.

Konkludując, wywieziona w niniejszej sprawie apelacja, choć była zasadna, nie zasługiwała na uwzględnienie i w konsekwencji podlegała oddaleniu na podstawie art. 385 k.p.c.